

Syndroom van Sjögren

Wat is het syndroom van Sjögren

Het syndroom van Sjögren is een auto-immuunziekte, bestaande uit een chronische ontsteking van de traan- en speekselklieren. De oorzaak van de ziekte is niet bekend. Auto-immuunziekte betekent dat wordt aangenomen dat de ontstekingen worden veroorzaakt door een reactie van het afweersysteem tegen het eigen lichaam. Het syndroom van Sjögren komt voor bij tussen de 1 op 100 en de 1 op 500 personen in de bevolking. Dit betreft 10 maal vaker vrouwen dan mannen. Zoals met de meeste auto-immuunziekten het geval is gaat de ziekte niet meer weg, en is dus chronisch. De ziekte kan op vrijwel elke leeftijd beginnen maar is bij kinderen zeldzaam. De diagnose wordt het vaakst gesteld bij vrouwen tussen de 40 en 60 jaar.

Oorzaken

Het is niet bekend waarom bepaalde mensen het syndroom van Sjögren krijgen. Erfelijke eigenschappen spelen zeker een rol, maar welke dit zijn is niet bekend. Men kan niet iets doen of nalaten om te voorkomen dat men de ziekte krijgt.

Beloop van de ziekte

Het beloop van de ziekte kan sterk verschillen. Er zijn personen waarbij de ziekte weinig nadelige gevolgen heeft, maar meer gebruikelijk is dat klachten in wisselende mate zeer hinderlijke of ernstig beperkende vormen aannemen. Een belangrijke complicatie is dat er bij ongeveer 5% van de mensen met het syndroom van Sjögren een kwaadaardige afwijking, een zgn. non-Hodgkin lymfoom, ontstaat in voornamelijk de speeksel- en lymfeklieren.

De behandeling

Er bestaat geen behandeling waardoor de ziekte verdwijnt. Toch kunnen met geneesmiddelen belangrijke verbeteringen worden bereikt van de klachten en afwijkingen bij een deel van de patiënten.

Klachten

Voor de meeste mensen met het syndroom van Sjögren zijn de belangrijkste klachten:

- Oogklachten door te weinig en/of afwijkend traanvocht. De oogklachten zijn meestal jeukende en branderige ogen, het gevoel alsof er zand in de ogen zit. Deze klachten kunnen verergeren door een droge of rokerige omgeving en door fel licht. Hiervoor kunnen door de oogarts oogdruppels worden voorgeschreven.
- Een droge mond door te weinig speeksel, waarvoor men vaak 's nachts water drinkt en het niet kunnen eten van droog voedsel zonder daarbij te drinken. De slijmvliezen in de mond kunnen een branderig gevoel geven en schimmelinfecties in de mond zijn niet zeldzaam. soms gaat het spreken soms moeizam door plakkerige slijmvliezen.
- Gewrichtspijn en/of gewrichtsontsteking. Ongeveer 80% van de mensen met het syndroom van Sjögren heeft klachten van pijnlijke en/of ontstoken gewrichten.
- Snelle vermoeibaarheid. Ongeveer 80% van de mensen met het syndroom van Sjögren is zeer snel of altijd moe. Dit kan zulke ernstige vormen aannemen dat men geen normaal leven kan leiden en volledig arbeidsongeschikt is. De moeheid kan soms plotseling zonder herkenbare aanleiding verergeren.
- Griepig gevoel. Veel mensen voelen zich vaak ziek, alsof men griep heeft. Ook de lichaamstemperatuur kan hierbij verhoogd zijn.

Hoe wordt de diagnose gesteld

De diagnose wordt gesteld op basis van een combinatie van klachten, afwijkingen of functievermindering van de traan- en speekselklieren, bloedafwijkingen en uitsluiting van andere in aanmerking komende oorzaken. Soms kan het nodig zijn dat de kaakchirurg een "lipbiopt" neemt voor beoordeling onder de microscoop ter bevestiging van de diagnose. De kaakchirurg kan zo'n biopt van de kleine speekselkliertjes aan de binnenzijde van de onderlip onder plaatselijke verdoving uitvoeren.

Meer informatie

Als u in contact wilt komen met lotgenoten of meer informatie wilt over het syndroom van Sjögren kunt u de website van de [Nationale Vereniging Sjögren Patiënten](#) bezoeken.

september 2013